

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Σημείωμα Δαλεφάντου Ιερέως. Τὸ ἀκόλουθον σημείωμα τοῦ ἱερέως Δαλεφάντου ἔχει σταλῆ τῷ Λάμπρῳ μετ' ἐπιστολῆς φερούσης χρονολογίαν 2' Απριλίου 1895 ὑπὸ τοῦ E. Martini. Τὸ σημείωμα εὑρηται ἐν φύλλῳ 1455—1466.

τὸ παρ βιβλίον ἐστὶ ἐμου πᾶ πᾶ λαύρεντιοῦ δαλεφάντου καὶ πρώτο. ἱερεὺς μρω ἀμμοχοσ τῶν κ—π νόστου καὶ μέγας· πρώτος ἑγγελλος, τῆς μεγάλης ἐκκλησίαι—

ἐτῆν σημ ἡσιᾶς ιᾶ νοσοριου μηνὸς αῶ φω πῆω καμνὸ. ἐθημῖσι ἐγὼ πρώτοπαπα λαύρεντιος δαλεφάντος, διὰ τὰ χρώνιά, τὰ ἐχο θυ βοή-
θούντος, καὶ πρώτον : —

ἡσιᾶς αῶ κθ ια νόσοριου μηνὸς ἑωρτῆ τοῦ αΓ μινά. βρετορὸς καὶ
ἐντίου ἐγένησάμαι. ἡ μητέρα μου ὀνόματι. ἀνέξα : †

η. εὐς αῦαζ ια μηνὸς μαρτ ἐκόθανεν, ἡ μητέρα μου. Καὶ ἀφησέ
μάς χρών. ιη ἐζησεν ὁ πατέρας μου, ὀνοματή, πέτρος, δαλεφάντος.
μῆγᾶς ἐναίτη, Καὶ ἐκόθανε : —

ἐπανδρεότηκά. ἡσιᾶς αῶ νδ χῦ μην τῆς χῦ ἀνάστασέος.—

ἡσιᾶς ἀφ νηῶ, : ἡσιᾶς γ μαῖτου τῆς ἀγίας μαύρας ἐγήνα ἱερεὺς.—

ἡσιᾶς αῦα ξ ἡσιᾶς α μαρτ ἐγγηνά πρώτονοταρίος.—

ἡσιᾶς αῦα ξη ἐγγηνά πρώτοίεραὺς μρωπολεος, ἀμμοχοστ.—

ἡσιᾶς αῦο ἐπάρθην ἡ κύπερος ἐστάθήκα ἡς πόλοος τόποος ὄμοος
διὰ ὄλές ια μηνὸς νοσοριου αῦα φω πῆω εὐρησχομ ἐτῶν νε.—

† ἡς συνόψει. γραφο διὰ ἐνθημῖσι

αῦα φω νδ ἐκάντεροετηκα.—

αῦα φω νοτ ἐγίνα ἱερεὺς.—

αῦα φω ξω ἐγίνα α νοτάριος.—

αῦα φω ξεω ἐγίνα α ἱερεὺς

αῦα φω ο ἐγίνα χηρεσ.—

Ἐπιγραφή Καλαμῶν. Τὸ ὄπ' ἀριθμὸν ΣΕ 48 σόμμικτον, τὸ
περιέχον κατὰ τὸν κατάλογον ἐπιγραφῆν Καλαμῶν ἀποτελεῖται ἐκ
φύλλου χάρτου, ἐφ' οὗ ἔχει ἀντιγραφῆ ἐπιγραφή ἀρχομένη διὰ τοῦ
«'Ανοιγέρθη ἐκ».. Προφανῶς πρόκειται περὶ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ὀπερ-

θόρον τοῦ μονοδρίου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς τῶν Δολῶν, χωρίου τοῦ δήμου Ἀβίας τῆς ἐπαρχίας Οὐτῶλου, τῆς δημοσιοθεσίας ἤδη ὑπὸ τοῦ Δ. Χ. Δουκῆκη ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας (H' τοῦ 1909 σ. 66). Τὸ ἡμέτερον κείμενον συμφωνεῖ πλήρως πρὸς τὸ ἐκδεδωμένον διαφέρον μόνον ὅτι εἰς τὸν στίχον 7 γέγραπται παρ' ἡμῖν «ἐκ χορ» καὶ εἰς τὸν στίχον 9 ὑπάρχει ὀλόκληρον τὸ ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος «αχ' ἡ'» (ἦτοι 1698) ἀντὶ τοῦ α... τοῦ ὑπάρχοντος ἐν τῷ ἐκδεδωμένῳ κειμένῳ. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι καὶ εὐτως δὲν συμπέπειται τὸ ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος 1698 πρὸς τὸ ἀπὸ δημιουργίας τοῦ κόσμου 7076 «ζοστ'».

Ἀνθολογία ἐκ τοῦ Gottlod. Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΣΕ 33 σύμμικτον περιέχει τὴν ἀκόλουθον πρόχειρον ἀνθολογίαν, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἐκ τοῦ Verzeichnis der gr. Handschriften in Oesterreich τοῦ Gottlod.

σ. 14 τοῦ μοῦ.— σ. 18 μαγδαλήνης.— σ. 21 κατῶνος. σ. 22 δουκοπορφυροβλάστη τε.— σ. 26 ἔφμαιμ.— σ. 35 πολυσοπλαγχε.— σ. 49 χρυράφους.— σ. 53 Κασσιάνης μοναχῆς.

Ἐπιστολὴ Μελετίου Πηγᾶ σ. 36—37.

Τιμοθέου Κωνσταντινουπόλεως σ. 43

Κορίλλου Ἀλεξανδρείας. σ. 43

Θεοφάνους Καρύκη σ. 55

Νικήτας Χωνιάτης δημῶδης σ. 59

Στίχοι καὶ χρησμοί σ. 79

Γεωγραφικὰ ὄνόμ. σ. 89.

Indice delle Deliberazione miste (Secreta) 1333 in poi (Vol XV in poi) rubriche.

A' 1333—1368 Ambaxiatores

Achaja. — Imperator Romanorum. — Turchi. — Trapesuude — Coroneo Chororum. — Mettone. —

B'. 1368—1389 Achaie principatus etc. Ambaxatores

Constantinopolis, Trapezunta en Creta. —

Coronum et Methonum. — Neapolis Romanie. — Nigropons — Culphi custodia. — Turcae et Turchia. —

Γ'. 1389—1413 Achaiae principatus etc. Ambaxatores

Argos. — Constantinopolis, Trapezunta etc. — Coronum et Methonum. — Creta. — Culphi custodia etc. — Cyprum, Arme-

nia et Syria.— Dyrrachium et Avallona.— Galese Romaniae —Imperator Romanorum.— Neapolis Romaniae et Argos.— Nipropons.— Romaniae galeci. Turchi et Turchia.—

Δ. 1413—1440. Achaiae principatus. Ambaxotores

Argos.— Athenae. — Constantinopolis, Trapezunta etc. Coronum et Methonum.— Corphoum.— Creta.— Culti custodia.— Cyprum, Armenia et Syria.— Dyrrachium et Avallone.— Galeae candidae.— Galeae Corphou, Cypri, Romaniae.— Imperator Romanorum.— Neapolis Rom. et Argos.— Nigropons.— Turcae et Turchia.—

Πρὸς τὸ κατάλοιπον τοῦτο συνδέεται σχετικὴ ἐπιστολὴ γραφείῳ ἐκ Βενετίας τῆ 30 Ὀκτωβρίου 1906 ὑπὸ τοῦ Gaetano Marconi πρὸς τὸν Ἀμπρόν αἰτήσαντα παρ' αὐτοῦ σχετικὰς πληροφορίες.

Βιβλιογραφικὴ παραπομπή. (Gorino Bianchi ἴδε Πλακαιολογίων ἀνθολογία ἐκ Τορρίνου). Ἐν τῇ συλλογῇ Francesconi (σ. 736 κ. εἰ) καὶ ὀλίγον ἀναφερόμενον εἰς Ἑλλάδα καὶ ἑλληνικὰς χώρας ἐν αἰῶνι XVII καὶ XVIII. Ἐν τῇ Raccolta Lagomarsino ed. altre (σ. 738) Memorie storice sur isola di Scio.

Μῆνες ἀρχαῖοι παρὰ νεωτέρους. ἴδε Γαζή περὶ μηνῶν (ἡ ἀρχὴ ἐν φωτογρ. 146). (Μαδρ. 115 φ. 217x). Ληπεῖα συνέχεια. Tannery Rev. Archeol. Ἰανουαρ. 1887 Legrand κατὰ Γαζήν Bibl. Hell. A. CXXXIV. Noiret Mich. Apostolis σ. 3.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Α' Διεθνές Συνέδριον τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν.

Κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου ἔ. κ. συνεκροτήθη ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Ρουμανίας τὸ Α' Διεθνές Συνέδριον Βυζαντινῶν σπουδῶν. Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο ἔλαβον μέρος 15 Ρουμᾶνοι (ὁ κ. Ν. Jorga, καθηγητῆς καὶ πολιτεοῦμενος, πρόεδρος διοργανωτῆς τοῦ Συνεδρίου, ἔχων ὡς γραμματεῖα τὸν ὀφθηγητὴν Marinesku, ὁ ἀρχιτέκτων Bals, οἱ Parwan, Popesku, Moisil, καὶ Bataillon καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, οἱ κοσμοδόξιοι καθηγηταὶ τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου Murgu καὶ Parahagi, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἰαίου Tafrafi, Banesku, Bratian, ὁ πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Cluj, οἱ Henry καὶ Grecu καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Cernauti, καὶ ὁ ἀρχαιολόγος Draghiceanu) καὶ 25 ἐν ὄλῳ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐξῆς χωρῶν: δύο ἐξ Ἀγγλίας (οἱ Ramsay καὶ Waring), πέντε ἐκ Γαλλίας (οἱ Diehl, Millet, Brehier, Collinet καὶ Perdrizet), εἰς ἐξ Ἰταλίας (ὁ Pernice), δύο ἐκ Βελγίου (οἱ Gregoire καὶ Graindor), εἰς ἐξ Ἰσπανίας (ὁ Catafalch), εἰς ἐξ Ἀμερικῆς (ὁ Peterson), εἰς ἐκ Σερβίας (οἱ Vulic, Mantuani, Petcovic, Corovic, Granic καὶ Karaman) τρεῖς ἐκ Τσεχοσλοβακίας (οἱ Murko, Grünwald καὶ Swoboda), δύο ἐξ Ἑλλάδος (οἱ Κορυφᾶς καὶ Σωτηρίου) καὶ εἰς ἐκ Βουλγαρίας (ὁ Filow) Τὴν Ῥωσίαν ἀντιπρόσωπευσεν ὁ ὡς πατριάρχης τῶν Βυζαντινολόγων τιμῶμενος Κοντακῶφ, καθηγητῆς ἤδη τοῦ ἐν Πράγῃ Πανεπιστημίου, δὲν ἔλαβον δὲ μέρος ἀντιπρόσωποι ἐκ Γερμανίας, Αὐστρίας, Σουηδίας, Ἑλβετίας, Ὀλλανδίας καὶ Δανίας. Ἦτοι ἐν ὄλῳ συνεκρότησαν τὸ Συνέδριον τοῦτο τεσσαράκοντα μέλη.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἤρχισαν τὴν 14ην Ἀπριλίου εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Galea Victoriei Πανεπιστημιακὸν ἴθρυμα Καρόλου τοῦ Α' διὰ λόγου τοῦ Διαδόχου τοῦ ρουμανικοῦ θρόνου καὶ ἔληξαν τὸ ἀπόγευμα τῆς 19ης ἰδίου μηνὸς δι' ἀπ'αχαιρετιστηρίων προσφωνήσεων τῶν συμμεθεξάντων τοῦ Συνεδρίου ἀντιπροσώπων. Ἀπὸ τῆς 20ης μέχρι τῆς 26ης Ἀπριλίου οἱ συνέδροι ἐξέδραμον σιδηροδρομικῶς εἰς τὰς Ῥουμανικὰς ἐπαρχίας Βουκοβίαν, Τρανσυλβανίαν καὶ Μολδαβίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς χώρας, τοχόντες ἐξαιρετικῶν περιπολιῶ-

σεων ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν τῶν πόλεων, εἰς τὰς ὁποίας τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ἐστάθμευον,

1.— Ἔργασίαι τοῦ Συνεδρίου. Αὗται διετέθησαν εἰς δύο τμήματα: τμήμα Βυζαντινῆς Ἱστορίας καὶ τμήμα Βυζαντινῆς φιλολογίας καὶ ἀρχαιολογίας. Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα ἐγένοντο αἱ ἐξῆς ἀνακοινώσεις.

— Ὁ Ramsay, γνωστός διὰ τὰ θεμελιώδη περὶ Μ. Ἀσίας καὶ Ἀνατολῆς ἔργα του, ἀνέγνωσε μελέτην του «Περὶ εἰσβολῆς τῶν Ἀράβων εἰς τὴν Ἀνατολήν τῷ 641 καὶ τῶν αἰτίων τῆς πτώσεως των τῷ 965». Ὁ αἶτιον τῆς Ἀραβικῆς καταπτώσεως καὶ ἐπανακτήσεως τῶν ἀραβικαποιησῶν ἑλληνικῶν χωρῶν ὑπῆρξε, κατὰ τὸν Ramsay, ἡ τόνωσις τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μεγάλων βυζαντινῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ἐγκατεστάθησαν βαθμηδὸν εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας καὶ κατώρθωσαν ἢ ἀντιστάσειν εἰς τὰς ἀραβικὰς προσβολὰς.

— Ὁ καθηγητὴς Ch. Diehl, γνωστότατος καὶ παρ' ἡμῶν διὰ τὰς περὶ Βυζαντινῆς Τέχνης μελέτας του, ὠμίλησε «Περὶ τῆς Σύγκλητου καὶ τοῦ Βυζαντινοῦ λαοῦ κατὰ τὸν 7ον καὶ 8ον αἰῶνα». Περιέγραψε τὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὴν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τὰς λαϊκὰς προσφωνήσεις τοῦ Ἱεροδρόμου Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ Σύγκλητος ἦτο συμβουλευτικὸν σῶμα τοῦ Αυτοκράτορος, ἐνίοτε ὅμως ἦτο καὶ πραγματικὴν ἐξουσίαν, ἀπορρέουσαν ἐκ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ Βυζαντινοῦ λαοῦ.

— Ὁ καθηγητὴς N. Jorga ὠμίλησε «Περὶ τῶν εἰκονοκλαστῶν καὶ τῶν ἀντιστοιχῶν δοξασιῶν τῆς Ἄκω Ἀνατολῆς». Κατ' αὐτὸν ἡ εἰκονομαχία εἶνε καθαρῶς πολιτικὸν γεγονός, προελθὼν ἐξ οἰκονομολογικῶν λόγων, δημιουργηθέντων ὑπὸ τῶν μοναχῶν. Ὁ ἀγὼν ἐγένετο μεταξὺ Ἀθλῆς καὶ μοναχισμοῦ. Ὁ λαός, κατὰ τὸν Jorga, ἔμεινεν ἀδιάφορος ἀπόδειξις εἶνε ὅτι δὲν ἔχομεν Συναξάρια ὅμοια πρὸς τὰ δημιουργηθέντα διὰ τοὺς αἰρετικούς· παραπλησίαν κίνησιν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν παρατηροῦμεν εἰς τὴν Κίναν (ἄγωνα Ἀθλῆς καὶ βουδδιστῶν μοναχῶν) ὁ μουσουλμανικὸς παράγων εἰς οὐδὲν συνετέλεσε, μᾶλλον Μουσουλμᾶνοι καὶ Βυζαντινοὶ ἐμιμήθησαν τὴν κίνησιν τῆς Ἄκω Ἀνατολῆς.

— Ὁ καθηγητὴς Collinet, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισαν πρὸ ὀλίγου καὶ αἱ Ἀθηναί, ἀνέγνωσε πραγματείαν του ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ κωδικο-

ποίησης τῶν Νόμων ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ κατορθώθη ταχύτερον χάρις εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βηροῦτοῦ».

— Ὁ καθηγητὴς Βανεςκὺ ὠμίλησε περὶ τοῦ Κατακαλῶν Κεκαυμένου καὶ τῆς σιρατωτικῆς τοῦ δράσεως· ἐζήτησε δὲ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς τοῦ Στρατηγικοῦ Κεκαυμένος ἐσογγένησεν ὀψωδέποτε πρὸς τὸν Βοζαντινὸν στρατηγόν.

— Ὁ καθηγητὴς Μυρνού, κουτσόβλαχος μετονομασθεὶς ἀπὸ Γεωργιάδης Μυρνού, ὠμίλησε περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς Αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν, τὴν ὁποίαν δέχεται ὡς καταγομένην ἐκ Βλαχίας ἐπὶ τῇ βίῳ μαρτυρίας τοῦ γνωστοῦ Ἰουδαίου περιηγητοῦ Βενιαμὶν ἐκ Τροσδέλα. Εἰς τὸν Μυρνού ἐδόθη ἡ θέουσα ἀπάντησις καὶ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κοουγέας ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ρουμάνων καθηγητῶν Βανεςκὺ καὶ Jorga.

— Τέλος ὁ καθηγητὴς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου κ. Σ. Κοουγέας ὠμίλησε «Περὶ τῆς σημερινῆς θέσεως τῶν Βοζαντινῶν σπουδῶν ἐν Ἑλλάδι». Ἀφοῦ ἐξέθετο τὴν κατάστασιν τῶν βοζαντινῶν μελετῶν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν α' καὶ β' γενεάν τῶν μετὰ τὴν Ἐλευθέρωσιν λογίων (ὀμιλήσας περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σάθρα, τοῦ Μουστοζούδη, τοῦ Πασπάτη, τοῦ Σκαλλίωνος, τοῦ Λάμπρου, τοῦ Κερραμέως, τοῦ Πολίτη, τοῦ Χατζιδάκη κλπ.) ὠμίλησε λεπτομερέστερον περὶ τῶν σημερινῶν ἐργασιῶν καὶ προκαθειῶν τῶν Ἑλλήνων λογίων καὶ τοῦ Κράτους ὡς πρὸς τῶν βοζαντινῶν σπουδῶν. Εἶπε τί γίνεται διὰ τὴν ἔρευναν τῆς μεσαιωνικῆς γλώσσης διὰ τὰ κείμενα, διὰ τὴν λαογραφίαν, τὴν ἱστορίαν, τὴν βοζαντινὴν μουσικὴν, τὴν σφραγιδολογίαν, ἴδια δὲ ἐνδιέτριψεν εἰς τὰς περὶ τὸ Βοζαντινὸν δίκαιον ἐργασίας τῶν Ἑλλήνων νομικῶν, τῶν ὁποίων ἐξήρα τὴν σπουδαιότητα. Ἐν τέλει ἐτόνισεν ὅτι μόνον διὰ διεθνούς ἐργασίας θὰ φωτισθῶσι τὰ μεγάλα ἱστορικὰ προβλήματα τοῦ Βοζαντίου, διέγραψε τὰ προβλήματα ταῦτα καὶ ὑπέδειξεν ὅτι ἡ διαπραγματεύσις αὐτῶν ὀφείλει ἀσφαλῶς νὰ ἀπασχολήσῃ τὰ προσεχῆ συνέδρια. Ὡς τοιαῦτα ἀνέφερε τὴν ἐκδοσιν τῶν κειμένων, τῶν ἐγγράφων, τῶν ἐπιγραφῶν ἐπὶ τὸ συστηματικώτερον, τὴν σύνταξιν καταλόγων καὶ λεξικῶν καὶ κατέληξεν εἰς τὴν βεβαίωσιν ὅτι εἰς τὴν ἐπίλοσιν τῶν προβλημάτων τούτων εἶναι πρόθεμος νὰ συμβάλῃ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών της.

Εἰς τὸ β' τμήμα τῆς βοζαντινῆς Ἀρχαιολογίας καὶ Φιλολογίας ὠμίλησαν οἱ ἑξῆς:

— Ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Clermont τῆς Γαλλίας Πανεπιστημίου Brehier ἀνέγνωσε μελέτην τοῦ ἐπιπέδου περὶ τῶν εἰκονογραφικῶν ἀναγλύφων τῶν Βυζαντινῶν Ναῶν· συμπέρασμα τῆς μελέτης τοῦ ἴτιο ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν ἀναγλύφων προέρχεται κορίως ἐνεκα ἀρχιτεκτονικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν λόγων, ἀλλ' οὐκ ἐνεκα θρησκευτικῆς τινος ἀπεγορεύσεως.

— Ὁ καθηγητὴς G. Millet, ἐπίσης γνωστότατος παρ' ἡμῶν ἐκ τῶν ἐν Μοστρᾷ ἐργασιῶν τοῦ, ὠμίλησε «Περὶ τῶν νομισμάτων τῶν βυζαντινῶν κομμερτσιάρων»· ἀνέλυσε τὸ βυζαντινὸν φερολογικὸν σύστημα καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κομμερτσιάρων καὶ ἠρμήνευσε τὰ ἀπὸ τοῦ ἴσου αἰῶνος νομίσματα αὐτῶν ὡς ἔχοντα πρωτότοπον χαρακτῆρα.

— Ὁ γηραιὸς πατριάρχης τῶν βυζαντινολόγων Ῥώσος Kontakof, γνωστότατος εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον διὰ τὰς θεμελιώδεις περὶ Βυζαντινῆς Τέχνης ἐργασίας τοῦ, ὠμίλησε «Περὶ τῆς ἐνδομασίας τῶν Βυζαντινῶν», ἠρμήνευσε τὰ βυζαντινὰ ἐξωτερικὰ ἐνδύματα καὶ ἰδίᾳ τὸ σκαρομάχιον, ὑπερ' ἐδέχθη ὡς εἰλὸς τι χλαμύδος.

— Ὁ Ἰσπανὸς ἀρχαιολόγος καὶ ἀρχιτέκτων Catafalch ἀνέγνωσε μελέτην τοῦ «Περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Μολδαβίας», ἣν ἐδέχθη ὡς ἓνα κλάδον τῆς ρωμανικῆς σχολῆς (προσαγαγῶν παραδείγματα μνημείων Λομβαρδίας, Καταλωνίας κ. ἄ.) μέσῳ τῆς Ῥωσσίας διαδοθεὶς εἰς Ῥουμανίαν.

— Ὁ Ρουμάνος ἀρχιτέκτων Bals ὠμίλησε «Περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ Μολδοβλαχικαῦ τροβλλου», ὃν δέχεται ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Catafalch ὡς διαδοθέντα ἐν Ῥουμανίᾳ ἐξ Ἀνατολῆς καὶ μάλιστα ἐξ Ἀρμενίας, κατὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Strzygowski.

— Ὁ καθηγητὴς Henry, ὠμίλησε «περὶ τοῦ πρωτοτύπου τῶν τοιχογραφικῶν τῆς Βουκοβίνας ἐν σχέσει πρὸς τὴν παραδοδομένην Βυζαντινὴν Ζωγραφικὴν». Κατ' αὐτόν, αἱ τοιχογραφίαι τῆς Βουκοβίνας δὲν εἶνε δουρικαὶ μιμήσεις τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καθόσον καὶ ἡ διάταξις καὶ ὁ πλοουτισμὸς τῶν θεμάτων τῶν εἶνε διάφορος.

Οἱ καθηγηταὶ Perdrizet καὶ Grabar, ὠμίλησαν «περὶ τῶν προτύπων τῆς Κρητικῆς Σχολῆς ἐν τῇ Βυζαντινῇ Ζωγραφικῇ». Κατ' αὐτούς, ἡ λεγομένη Κρητικὴ Σχολή, ἡ ἀναπτυχθεῖσα εἰς τὸν Ἄθω καὶ τὰ Μετέωρα κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα καὶ ἦτις διήρκεσε μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν (Ἑλλάδα, Ῥωσίαν, Σερβίαν, Ρουμανίαν καὶ Βουλγαρίαν) ἔχει τὰ πρότυπα αὐτῆς ἐν Κωνσταντινίᾳ. Καλὴν ἰδέαν τῆς τεχνουργίας τοιοῦτων προτύπων λαμβάνομεν ἐκ τῶν τοιχογραφικῶν τοῦ Καθολικοῦ τῆς ἐν Βουλ-

γαρία Μονῆς Μπογιάννας (1279). Εἰς σχετικὴν συζήτησιν ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ Millet ἡ ἀναγωγή τῶν προτόπων τῆς Σχολῆς ταύτης εἰς τὴν Σερβίαν, ὑπὸ δὲ τοῦ Σωτηρίου εἰς ἀναγέννησιν τῆς Βοζαντινῆς τέχνης συντελεσθεῖσαν ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὁμοίως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑπεστηρίχθη, ὅτι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν μνημείων δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ δημοσιωγῶνται σχολαί σερβικαί ἢ βοσργαρικαί, ὅπερ καὶ ἐγένετο δεκτὸν ἀναγραφῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ὁ καθηγητὴς Grecu ὤμιλησε «Περὶ τῶν εἰκόνων τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων εἰς τὰς τοιχογραφίας τῆς Βοσχοβίνας καὶ περὶ νέων πηγῶν τῆς ἐρμηνείας τῶν Ζωγράφων τοῦ Ἄθω».

Ὁ καθηγητὴς Grunwald ἐπέγνωσε μελέτην τοῦ περὶ τῆς εἰκονογραφίας τοῦ Παρισιοῦ Ψαλτηρίου N. 139».

Τέλος ὁ Σωτηρίου ὤμιλησε «Περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως Ἐδρετηρίου τῶν Βοζαντινῶν μνημείων καθ' ὄρισμένον σύστημα, περὶ τῶν γενομένων διὰ τὴν Βοζαντινὴν τέχνην ἐργασιῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀνασκαφῶν Ἐφέσου καὶ Θεσσαλονίκης».

Τὸ συμπέρασμα τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης, ὡς θὰ καταχωρισθῆ εἰς τὰ πρακτικὰ ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ὁ κ. Σωτηρίου μετὰ τὴν ἐπισκόπησιν τῶν γενομένων ἐσχάτως ἐν Ἑλλάδι ἐργασιῶν διὰ τὴν Βοζαντινὴν Τέχνην καὶ τὴν συντήρησιν τῶν μνημείων ἐκθέσει τὴν ἐνδεδειγμένην μέθοδον ἀναγκαϊότητας ἐκδόσεως ἐδρετηρίου τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων καὶ τὸ σύστημα τῆς ταξινομήσεως τῶν ἀντικειμένων τοῦ Βοζαντινοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν. Ἀναφέρει τὰς ἐνεργήθεις ἀνασκαφὰς εἰς Χριστιανικὰ μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος πρὸς γνῶσιν τῆς θέσεως, ἣν κατέχουσιν αἱ ἑλληνικαὶ χώραι ἐν τῇ τέχνῃ, ἰδιαίτερα κατὰ τὴν ἀνεξέταστον ἑτι πολιοχριστιανικὴν περίοδον.

Ἡ ἀνασκαφίσα Βασιλικὴ τῶν Ἀθηνῶν ἐν τῇ ἰηζίδι τοῦ Ἰλίου (ἑλληνικὴ βασιλικὴ ἔχουσα τροβλλον ὑπεράνω τοῦ ἱεροῦ βήματος) αἱ ἑλληνιστικαὶ βασιλικαὶ τῆς Νικοπόλεως (παρὰ τὴν Πρέβεζαν), αἱ ὁμοίαι βασιλικαὶ τῆς Ν. Ἀγχιάλου ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἄλλα ἄγνωστα μνημεῖα μέχρι τοῦδε εἰς τοὺς βοζαντινολογικοὺς κόκλους ἀποδεικνύουσαν τὴν σχέσιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς τέχνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκθέτει τέλος τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ καέντος Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Θεολόγου ἐν Ἐφέσῳ. Ἀτελειοτάται ἀνασκαφαὶ διαφορινίζουσι, κατὰ τὸν ὁμιλητὴν, ἀπ' ἑνὸς μὲν τὸν τύπον τῆς Βασιλικῆς μετὰ πάντε τροβλλων εἰς τοὺς ἀξονες, ὡς

«Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται προέρχονται ἐκ τοῦ ἐν Μεσημβρία ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως.

Ἡ μεγάλη ἄνω ἐπιγραφή εἶναι διὰ μέλανος γεγραμμένη ἐπὶ τοῦ τοίχου, τοῦ ὑπεράνω τῆς μεσημβρινῆς πύλης τοῦ κυρίως ναοῦ.

Ἡ μέση πρὸς τὰ ἀριστερὰ ὁμοίως ἐπὶ τοῦ παρακλεύρωσ τῆ ἱερᾶ προσθέσει τοίχου τοῦ ἱεροῦ.

Ἡ κάτω πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐν γωνίᾳ τῶν ἱερῶν πυλῶν αἵτινες εἰκονίζουσι τὸν Εὐαγγελισμόν.

Ἡ ἕτερα κάτω ἐν εἰκόνι Ἰωάννου Προδρόμου.

Ἡ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή εἶναι γεγλυμμένη ἐπὶ λευκῆς μαρμαρίνης μεγάλης πλακῶσ (μῆκ. 7, ποδ. πλατ. 3 1/2 ποδ.) ἀποκειμένης νῦν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ὅπου μετεκομίσθη ἐκ τοῦ ἐντελῶσ κατεστραμμένου ναοῦ τῆς παλαιᾶς μητροπόλεως.

Γ. Α. Μέγας

φιτ. φιλ.»

Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἀναμφιβόλως σπουδαιότεραι εἶνε ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα, τῶν ὁποίων παρέχομεν πανομοιότυπον.

Αἱ ἐν τοῖς λοιποῖς δυοῖ τεμαχίοις χάρτου περιεχομέναι ἐπιγραφαὶ εἶνε αἱ ἐξῆς.

† Ἀνηγέρθη καὶ ἀνεκαινίσθη ἐκ βόθρου ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἀρχιερατεύοντος κυροῦ Ἰοασάφου τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σερβίου διὰ σηνδρομῆς καὶ ἐξόδου κόπου τε καὶ μόχθου τοῦ ἐντιμωτάτους ἀρχοντος κυροῦ Γεοργίου Μουτάφι Στάμο Πουραα Παρασκε (βῆς;) Ἀπουράα Δίμου Πράξ Γεργο χάρενα. Ἡερατεβοντος κηροῦ Παπαστάματι. Παπαμανασὶ Παπαστέφανε Θε..... νη μοναχι πηρετησα Ἔτους ΖΨΣτ' (7096=1588).

δικού ὑπὸ τὸν τίτλον «Βυζάντιον», οὗτινος τὸ μὲν ἱστορικὸν καὶ φιλολογικὸν τμήμα θὰ διευθύνῃ ὁ προτεινόμενος, τὸ δὲ ἀρχαιολογικὸν ὁ G. Millet.

2. — Ἐκδρομαί. — Τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου ἠκολούθησαν αἱ ἐκδρομαί. Τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τῆς διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου πρόγραμμα τῶν ἐκδρομῶν, περιλαμβάνον τὴν ἐπίσκεψιν τῶν κυριωτάτων μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς Ρουμανίας, ἐπραγματοποιήθη καθ' ὁλόκληριαν. Οἱ Συνεδροὶ ἐπισκέφθησαν πρῶτον τὰς Μονὰς τῆς Βουκοβίνας (Βορονέτς, Μολδαυίτσα, Πούτνας καὶ Σουτοσεβίτσα) εἶτα τὰς Μονὰς καὶ τοὺς Ναοὺς Τρανσυλβανίας καὶ Μολδαβίας (ἦτοι τοὺς Ναοὺς Ἰασιού, καὶ τὰς Μονὰς Τσατατούγιας καὶ Γκόλιας, τοὺς Ναοὺς τοῦ Κούρτεαντ' Ἀρτζες καὶ τὰς Μονὰς Σουτοσεβάδας, Χορέζ, Ντιντορλέαν καὶ Ρεμνίκου). Ἴνα λάβῃ τις ἰδέαν τῶν Μονῶν τούτων πρέπει νὰ ἔχῃ ὅπ' ὄψιν τοσὶν τὰ ἐξῆς: Πάντα γενικῶς τὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς Ρουμανίας ἀνάγονται εἰς τοὺς ἀπὸ τὸν 16ον αἰῶνα καὶ ἐξῆς χρόνος· ἐξαιρέσειν ἀποτελεῖ εἰς μόνος Ναὸς ἐν Curtea d' Arges ἡ περίφημος Domneaska, ἰδρωθεῖσα τῷ 1352 ἐπὶ Μπασαράβα διὰ τεχνικῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἠρσιπωμένη μ. μ. τοῦ 1911, ἀνακαινισθεῖσα δὲ ἀπὸ τοῦ 1911-1914. Ἡ Μονὴ μάλιστα αὕτη εἶνε ἡ περίφημος Μονὴ τοῦ Σέκκου, ἡ συνοδοσεμένη πρὸς τὴν ἑναρξιν τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Ἀγῶνος. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν λοιπῶν μνημείων διαφέρει ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν Ναῶν τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν, καθόσον πάντες σχεδὸν οἱ Ναοὶ εἶνε μονόκλιτα τρίκογχα κτίσματα, χωριζόμενα ἐσωτερικῶς διὰ κίονων ἢ πτεσῶν εἰς δύο κατὰ μῆκος διαμερίσματα, στεγαζόμενα δι' ὀφηλῶν τρούλλων βαινόντων ἐπὶ τῶν συγκλινόντων τοίχων καὶ διαπλασσομένων κατὰ τὸ ὀκταγωνικὸν καὶ τετραγωνικὸν σύστημα ἐναλλάξ, ἦτοι μετὰ ἐπαλλήλων κογχῶν καὶ σφαιρικῶν τριγώνων. Εἰς τὸν Ναὸν προστίθεται Νάρθηξ δι' ἡμισφαιρικῶν ὀροφῶν ἢ διὰ γοιθικῶν σταυροβολίων ἐστεγασμένος.

Ἐξωτερικῶς οἱ μὲν Ναοὶ τῆς Βουκοβίνας κοσμοῦνται ὀλόκληροι (μηδὲ τῶν τομπάνων τῶν τρούλλων ἐξαιρουμένων) διὰ τοιχογραφιῶν, οἱ δὲ Ναοὶ τῆς Μολδαβίας καὶ Βλαχίας διὰ γλυπτικοῦ διακόσμου ἢ διὰ διπλῆς ζώνης μετὰ ἐπαλλήλων ψευδοθυρίδων καὶ γοιθίζοντος γέισου περιθέοντος κατὰ τὸ μέσον ὀλόκληρον τὸν Ναόν.

Ἡ ζωγραφικὴ τῶν Ναῶν τούτων ἀκολουθεῖ τὴν Βυζαντινὴν παράδοσιν, πλοοτίζει δὲ μᾶλλον τὰ θέματά της εἴτε διὰ δοτικῶν παραστάσεων

εἴτε διὰ ἐντοπίων περιόδων. Τοὺς Νεοὺς τῆς Βλαχίας καὶ πολλοὺς Νεοὺς τῆς Μολδαβίας διεκόσμισαν Ἕλληνες καὶ μάλιστα Ἡπειρώται ζωγράφοι, ὡς δόξαται νὰ διακριθῇ τούτο καὶ ἐξ ἐπιγραφῶν—κατὰ τὸ πλεῖστον συνοδεύουσι τὰς τοιχογραφίας τῶν Ναῶν τῆς Ρουμανίας Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ—ἄλλα καὶ ἐκ τῆς τεχνοτροπίας τῶν εἰκόνων.

—Εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἐξαιρετικὴν θέσιν κατέχουσιν οἱ Τηνιοὶ καλλιτέχνη. Ὁ Γόζης, ὁ Λύτρας ἐν τῇ ζωγραφικῇ, οἱ Φοτάλοι, ὁ Φιλιππότης, οἱ Βιτάλοι, ὁ Σῶχος, ὁ Χαλεπᾶς ἐν τῇ γλυpticῇ, ἐπῆρξαν ἐπιφανέστατοι ἀντικρῶσοποι τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης. Περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν ἐνδόξων τέκνων τῆς Τήνου καὶ ἐξόχων καλλιτεχνῶν ἐκδίδεται λίαν προσεχῶς μέγα Ἀναμνηστικὸν Καλλιτεχνικὸν Λεύκωμα.

Σκοπὸς τοῦ Λευκώματος εἶναι ἡ συγκέντρωσις, ἐπὶ τῇ βάσει ἐξηκριθωμένων πληροφοριῶν, ὕλης σχετικῆς πρὸς τὸν βίον καὶ τὴν δράσιν τῶν εἰρημένων καλλιτεχνῶν, ἅμα δὲ ἡ διάδοσις τῆς Ἑλλ. τέχνης ὅσον τὸ δυνατόν ἐρότερον, πρὸς διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτούμενην γνῶσιν περὶ τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Πατρίδος μας.

Τὸ ἀναμνηστικὸν λεύκωμα τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ ὀκτὼ τεύχη αὐτοτελῆ.

Ἄνὰ ἓν θὰ ἀφιερωθῇ δι' ἕκαστον καλλιτέχνην, τοῦ ὁποῖου θὰ περιέχῃ πλήρη βιογραφίαν, εἰκόνας τῶν κορυφωτέρων ἔργων τοῦ καὶ κρίσεις ἐπὶ τῆς ἐν γένει δράσεώς τοῦ καὶ τοῦ συνολικοῦ χαρακτήρος τῆς ἐργασίας τοῦ.

Ἐκαστὸν τεύχος εἰς μέγα σχῆμα, ἐπὶ πολυτελοῦς χαρτοῦ, μετὰ πολλῶν εἰκόνων καὶ ὁλοσελίδων φωτωτοπιῶν θ' ἀποτελεῖται ἐκ 4—5 τοπογραφικῶν φύλλων. Τὸ πρῶτον τεύχος θ' ἀφιερωθῇ εἰς τὸν πρότα-
ν τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν Νικόλαον Γόζην.

Ἡ τιμὴ ἑκάστου τεύχους, παρὰ τὰς μεγάλας δαπάνας, ὠρίσθη μόνον εἰς δραχμ. τριάκοντα ἐν Ἑλλάδι, εἰς δὲ τὸ ἐξωτερικὸν εἰς φράγκα χρυσᾶ τριάκοντα.

Διὰ πᾶσαν ἐγγραφὴν καὶ πληροφορίαν ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Πινακοθηκῆς» (ὁδὸς Χαριλάου Τρικοσόπη ἀρ. 22α) ἢ εἰς τὸν κ. Σῶχον δικηγόρον (ὁδὸς Ζωοδόχου πηγῆς ἀρ. 64.)